

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu XXXVII usque ad Casum LXXV. inclus. exhibens Materiam de
Restitutione, de Contractibus, de Religione & Vitiis eidem oppositis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus XLII. De Restitutione in Bonis Animæ & Corporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39820

C A S U S XLII.

De Restitutione in bonis Animæ & Corporis.

VAnthus Titiam philtro infatuavit. 1. 2. Fal-
Xsis & noxus doctrinis ac consiliis imbuit. 3.
 fraude ad peccandum induxit. 4. A religione ab-
 strahere. 5. Ac moniales ad neganda ei vota in-
 ducere conatus fuit. 6. Plures mutilavit & occidit,
 querit ex Confessario an teneatur ad sumptus funeris,
 ad neglectas operas, ad expensas in medicos. 7. 8.
 Ad quid teneatur heredibus & iis, qui ab occiso ali-
 menta, promotiones aliæque bona expectabant. 9.
 Quid si occisus ei omnia remiserit. 10. Quid si oc-
 cisus fuerit iuvator, & fugere potuerit. 13. Quid si
 tantum excessit moderamen. 14. Aut pugnam sua-
 serit, vel socio in sui gratiam occidere volenti non
 contradixerit, & ipse socius vulneratus fuerit. 15.
 Quid si occidat aliquem paulò post morte naturali vel
 ex sententia iudicis moriturum, vel ab alio lethaliter
 vulneratum. 16. Quid observandum Confessario
 homicida. 17. Pro Resolutione.

Nota: Quatuor esse genera seu ordines bono- I.
 rum, ad primum & supremum ordinem perti-
 nent bona spiritualia, ut virtus, gratia, scientia,
 pudicitia, innocentia &c. Ad secundum bona
 corporalia, vita, sanitas, integritas membro-
 rum. Ad tertium fama & honor; ad quartum bo-
 na fortunæ; de restitutione facienda in bonis
 animæ & corporis agetur in præsentî, de reliquis
 ex parte actum est, & ulterius tractabitur in seqq.
 igitur.

E QUÆR.

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. II.

2. QUÆR. I. An sit obligatio reparandi damnum datum in spiritualibus?

R. Si damnum vi vel dolo injustè causatum in spiritualibus, sit reparabile per bona ejusdem ordinis, ex justitia reparari debet. *Ratio est*: quia quilibet homo non minus jus habet in sua spiritualia, ne iisdem vi vel dolo injustè privetur, quam in temporalia; ergo sicut hæc, ita & spiritualia debent reparari, si possint in eodem ordine. Dixi: vi vel dolo injustè causatum: si enim damnificatus liberè in damnum spirituale consensit, ad nihil tenetur damnificans, saltem ex justitia, sicut non tenetur in temporalibus; consentienti enim non fit injuria, quamvis peccetur contra charitatem taliter damnificando, imò & charitas plerumque obligabit ad resarciendum, quantum fieri potest, & quamdiu damnum spirituale durat. Ex his

Deduces seqq. I. Qui veneno, philtro, vel maleficio aliquem privavit usu rationis vel memoriæ, debet ex justitia eundem restituere quantum potest, congrua remedia adhibendo, maleficium tollendo, &c. & si non possit, obligatur omnia damna ipsi læso aliisque secuta & prævisa resarcire.

3. Professor Theologus, Jurista, Medicus, &c. qui falsa & nociva principia etiam bona fide docuit, tenetur ea, si sine gravi incommodo possit, non tantum ex charitate, ut fiantur omnes, sed etiam ex justitia revocare, aliàs est causa damnorum inde secutorum cum obligatione pro iis satisfaciendi, *Lug. d. 8. n. 95. D. 39. à num. 24.* *Ratio est*: nam quamvis ista principia ab initio dederit sine sua culpa, postea tamen ipso sciente causant aliis damna; ergo ex justitia tenetur ea remove; sicut si in-
- adver-

advertenter incendisset alienas ædes, ex justitia tenetur ignem à se positum remove; aut si dedit medicinam noxiam, tenetur eam repetere, aliàs est reus homicidii; nam quamvis ignis ab ipso inadvertenter positus, vel medicina bona fide præscripta, ab initio erat causatura damnum involuntariè, ex post tamen damnum, si non impediatur, cum potest, sequitur ex ejus actione voluntariè & scienter; ergò tenetur ex justitia causam à se positam remove, & si non removeat, compensare omne damnum inde secutum.

3. Qui vi vel fraude induxit alium ad peccatum 4. mortale, tenetur vim & fraudem remove, juxta alios etiam, quantum in se est, seductum reducere ad pœnitentiam, ut gratiam, quam ob fraudem ipsius incautus perdidit, resipiscens recuperet.

4. Qui vi vel fraude abduxit adolescentem à religione, tenetur ad omne damnum emergens tam adolescenti quàm religioni, & qui taliter impedit puellam à religione, præterea excommunicatur à *Trid. Cess. 24. c. 18. de regul.* & Ratio est: quia quilibet habet jus strictum, ne vi vel fraude à consecutione tanti boni impediatur, si verò id fiat absque vi vel fraude, v. g. ad probandam ejus constantiam, proponendo divitias & delectationes honestas sæculi, asperitates religionis &c. non est peccatum, etiamsi alter ex hoc à bono proposito desistat, quia liberè consentit, & religio non est bonum necessarium; si tamen vocatio adolescentis videretur quasi certa, aut vita sæcularis sciretur ei esse periculosa; foret contra charitatem ei religionem dissuadere; quod à potiori tenet de eo, qui suo consilio à Monasterio abstrahit professum; sicut tamen professus non peccat

cat contra justitiam, neque ad restitutionem damnorum Monasterio secutorum obligatur, sic nec contulens, nisi usus fuerit vi vel fraude, quia Monasterium in suum professum non habet jus proprietatis sed jurisdictionis, & damnum quod forsan causatum est, plerumque compensatur per assumptionem alterius æquè utilis vel melioris, *Salon. Bannes. Less. Illsung. t. 4. D. 3. n. 59.*

6. Qui novitio absque causa negat votum ad professionem, peccat mortaliter cum obligatione restitutionis, si possit: *Ratio est*, quia Capitulares sunt quasi testes & judices super capacitate Novitii; sicut ergo judices ex justitia, debent judicare juxta merita causæ, & testes testificari verum, sic & hi; deinde est tacitus contractus inter novitium & religionem, ut ipse sustineat onus probationis, & e contra religio eum admittat, si repertus fuerit idoneus; ergo capacem repudiando peccant contra justitiam cum onere reparandi damnum, seu denuo eum recipiendi, si velit, &c.

7. QUÆR. II. Ad quid teneatur injustus vulnerator, mutilator, occisor?

R. 1. *Cajet. Sotus. Rebell. Valent.* dicunt, pro ipso vulnere, brachio, oculo vel vita amissa debet satisfactionem pecuniariam, etiamsi nulla damna realia inde secuta sint; sed probabilius oppositum docent *Ledesma. Bannes. P. Nav. Less. Laym. Discast. Salmant. t. 13. c. 2. punct. 6. Lug. D. 11. num. 5. Metzg. t. 12. D. 27. a. 5* Probatur 1. ex *Exod. 21. v. 19.* ubi imponitur restitutio pro expensis in medicos & lucris cessantibus, nihil autem pro vulnere. Idem habetur *L. ult. ff. de his qui.* Probatur 2. *Ratione*: quia hæc sunt bona altioris ordinis, quæ nec pecunia æstimari, nec ad æqualitatem (quæ est finis intrinsecus justitiæ) reparari possunt.

2. Injustus vulnerator, mutilator, occisor tenetur ad omnia damna realia in bonis fortunæ secuta, juxta sequentes explicationes:

I. Reparanda sunt omnia damna ante mortem 8. secuta, ut expensæ in medicinas & medicos, jactura lucrorum, quæ eo tempore sanus pro se & familia fecisset, ut si opifex, sartor vel sutor ex vulnere inutilis factus sit ad opus suum, tenetur vulnerator restituere lucrum operarum, quibus carere debuit. *L. ult. ff. de his qui effuderint.* inter damna tamen non sunt æstimandi sumptus funebres, qui aliàs mortuo impendi debuissent, nisi ratione necis extra patriam v. g. illatæ, majores sumptus fieri oportuerit, tunc enim compensandus erit ille excessus. *Metzg. num. 8.* & quidem præfata damna non tantùm reparanda sunt ipsi læso, si supervivat, sed eo mortuo etiam ipsi hæredi, sive necessario, sive non necessario; quia hæres facit unam civiliter personam cum defuncto, & succedit in omnia ejus jura; ergo sicut compensatio damnorum debebatur occiso, dum adhuc vivebat, sic nunc ejus hæredi: est communis & certa. *Nuv. Less. c. 9. d. 24.* quòd si nulli sint hæredes, restitutio facienda est pauperibus, vel ad pias causas. *C. cum tu. de usuris.* quod DD. communiter extendunt ad quodvis debitum restitutionis ex delicto, eò quòd hæc præsumatur esse voluntas defuncti, ut quæ restitui non possunt, ea non cedant in commodum delinquentis, sed ad pias causas in favorem animæ suæ.

II. Etiam damna mortem subsequencia reparanda sunt, non tantùm hæredibus necessariis, hoc est, uxori, parentibus, & liberis, ut valdè probabiliter docent *Marchant. Less. Sylvius 2. 2. q. 4. a. 2. Salmant. l. c.* & alii; sed probabi-

babilibus etiam fratribus, sororibus, & omnibus
 iis, qui victum, amictum, aut alia bona aboc-
 ciso sive gratis, sive ex debito erant habituri, non
 in solidum, sed secundum spem consideratis occisi
 viribus, ætate, arte, industria, periculis &c.
 Si enim erat homo nobilis, otiosus, infirmus, et
 cujus opera vel industria nihil sperandum erat, pa-
 ret etiam nihil esse restituendum. *Vasq. Acor. 2.*
Nav. Dicast L. 2. t. 2. D. 7. n. 77. consentit *Lug.*
n. 77. si homicidium factum sit animo nocendi
 etiam extraneis; sed veriùs sufficit, damna hæc
 esse prævisa, hoc ipso enim sunt voluntaria,
 quamvis directè non intendantur. *Ratio est;*
 quamvis hi omnes non supponantur habere jus
 strictum ad ejusmodi bona, habent tamen jus
 strictum, ne per injustam vim à spe ea consequen-
 di impediatur; à potiori tenetur occisor solvere
 creditoribus occisi, quia his ex justitia tenebatur
 satisfacere occisus; cum ergo hic ab homicida
 factus sit impotens, ejus loco tenetur solvere ho-
 micida: etsi id in praxi non observari testetur
Laym. & oppositum doceat *Sylv. Less. Mezger l. c.*
 quæ sententia est probabilis & iuta. *Dices:* ergo
 homicida etiam tenebitur restituere iis, qui ab
 occiso erant promotiones, officia, beneficia,
 zenia vel eleëmofynas accepturi, aut ad prandium
 invitari solebant, quia hi omnes per homicidium
 à spe horum sunt impediti, hoc autem est contra
 communem sensum & praxin, teste *Lug n. 75.*
2. De rigore juris hæc omnia restitui debere, per
 accidens tamen plerumque excusatur homicida,
 eò quòd ea damna vel non præviderit, vel ex
 communi sensu censeantur remitti.

10. III. Si occisus ante mortem homicidæ remisit
 non tantum offensam, ut tenetur in conscientia,

sed

sed etiam omnem obligationem restitutionis; ad nihil teneri homicidam hæredibus vel aliis, qui spem habebant ad pinguiorem hæreditatem, alimenta, solutionem debiti &c tenet *Bannes. Diana. Sanch. L. 1. Moral c. 4. d 14. Salmant. sup.* etsi condonans peccare possit contra charitatem, si uxor, parentes, vel filii valde egeant: *Ratio potest esse:*

1. Quia hæredes à potiori, qui gratis aluntur, non habent spem ad alimenta vel ampliorem hæreditatem, nisi dependenter à voluntate occisi; sed hæc cessat factâ remissione, neque injusta vulneratio est causa remissionis, quia hanc fecit liberè, ergò.

2. Si vi aut injusto metu impediam collatorem, quo minus Petro det beneficium, si exopti ignoscatur mihi vim illatam & beneficium liberè det Paulo, ad nihil teneor Petro, quia collator Petrum non transit propter meam vim, sed per liberam suam voluntatem; ergo à pari, si moriens mihi omnia remittat, non meum homicidium, sed occisi remissio est causa, quòd hæredes alimentatione vel pinguiore hæreditate priventur.

3. Si occisus consenserit in duellum vel pugnam, occisor ad nihil tenetur neque occiso, neque hæredibus, ut infra dicitur, quia censetur occisus resignasse juri suo, ergo & hic.

4. Moriturus potest remittere damna ante mortem secuta, v. g. expensas in medicos, neglectas operas, aut etiam furtum 100 aureorum sibi à me factum absque hoc, quòd ad aliquid teneor hæredibus, etsi his obinde minor hæreditas obveniat: ergo etiam remittere potest defectum operarum post mortem, etsi obinde diminuenda sit hæreditas. *Probat ant.:* si ante mortem illas

expensas vel 100. aureos furto ablatos solvissem, poterat mihi eos donare, ergo & solutionem remittere.

His non obstantibus verius est, occisum tantum potuisse remittere damna sibi, non autem illata hæredibus vel aliis, qui ab ipso alimenta, hæreditatem vel solutionem debiti sperabant.

Lug. n. 63. Illung. D. 2. n. 88. Meizg. n. 16.

Ratio est, quia homicida non tantum læsit jus occisi, sed etiam jus rigorosum, quod habebant hæredes & alii, ne per vim impedirentur à spectatione, hæreditatis, solutionis debiti &c. Hoc autem jus non spectat ad occisum, sed immediate ad hæredes & alios, ergo ab occiso remitti non potuit. *Illung. D. 2. num. 88. Confirmatur*

1. si vi vel fraude impedivisti Episcopum, quo minus Titio digniori conferret beneficium, quamvis Episcopus post collationem alteri factam hanc vim vel fraudem tibi remittat, nihilominus teneris Titio satisfacere pro ratâ spei, quia non tantum Episcopo, sed & Titio injuriam feceras. Sed idem est in casu præsentis, ergo. *Confirmatur*

2. occisus non potest remittere homicidæ injuriam reipublicæ vel legis violatæ, quin adhuc justitiâ vindicativâ puniri possit & debeat, ergo nec damna aliis illata.

Ad argumenta opposita 2. 1. Non tantum à voluntate testatoris, sed & à potentiâ ulterius laborandi, & acquirendi dependet spes pinguioris hæreditatis, vel alimentationis; quia ergo homicida hanc potentiam occidendo sustulit, est causa, quòd hæredes & alii priventur hæreditate & alimentatione, quam alias ex ejus vitâ & labore erant habituri.

Ad 2. N. conseq. collator sublatâ vi meâ retinet adhuc potentiam beneficium Petro conferendi, si velit, quia beneficium supponitur adhuc vacante; si ergo tunc prætereat Petrum, id non fit ex vi à me illatâ, quæ jam cessat, sed ex liberâ sua voluntate: e contra moriens è vulnere à te inflictò, etsi velit, non potest amplius suis lucrari, ergo defectus hujus lucri non ex ejus voluntate, sed ex tua occisione contingit.

Ad. 3. Consentiens in duellum non propriè resignat juri suo acquisito, sed consentiendo facit, ut contra occisorem jus ad restitutionem non acquirat: nam consentiens non patitur violentiam, idèoque nec ipse, nec ejus hæredes ab acquirenda ampliore hæreditate per violentiam impediuntur, quod tamen ad obligationem restitutionis requiritur; e contra qui non consensit in suâ occisionem, etsi ante mortem damna remittat, attamen illa & ipse & hæredes passi sunt per violentiam & injuriam, ergo quamvis possit illata sibi, non tamen poterit damna hæredibus injuriosè illata remittere &c.

Ad. 4. moriturus potest remittere damna ante mortem illata sibi C. aliis N. hinc si per tuam vulnerationem vel furtum factus sit impotens solvere sua debita, vel familia ejus jam caruit alimentis, aut aliis bonis, alioquin ab ipso percipiendis, hæc damna à læso remitti non possunt, quia id cederet in præjudicium aliorum, qui etiam læsi sunt, & per iniquum factum tuum impediti sunt, quò minus ea bona perciperent.

IV. Quòd si uxor occiso marito æquè commo- II.
dè nupsit vel nubere possit, aut eâ occasione gratis ab alio alatur, occisor nihil debet uxori, quia re ipsa non fuit damnificata, & occisor non obli-

gatur uxori, nisi quatenus ipse succedit in obligationem mariti, sed hic non tenebatur uxorem alere, si hæc aliunde habebat alimenta, ergo. Si occisus nec uxorem nec liberos habet, neque habiturus fuisset, restitutio faciendâ est hæredibus ab intestato: si verò credebatur liberos habiturus, vel in illorum defectu alios hæredes scripturus, nihil debetur hæredibus ab intestato, quia non tam damnû, quàm commodum ex homicidio passi sunt,

12. V. Homicida per publicum supplicium à debito restitutionis non absolvitur, sed tantum satisfacit debito justitiæ publicæ, non autem privatis injuriis, nisi fortè hæredes occisi, homicidæ morte punito injuriam remittant, uti facere censentur, si morte malefactoris contenti, cum facile possint, nihil petant. *Sot. Marchant. Less. L. 1. c. 9. d. 22. Steph. t. 4. d. 5. n. 28.* si hæredibus nulla damna causata sint, eò quòd occisus fuerit persona inutilis, otiosa &c. & nihilominus iudex homicidæ imponat aliquam mulctam uxori vel hæredibus pendendam, ad illam ex justitia obligabitur, non quasi debeatur restitutio pro ipsa læsione corporis, sed ex eo, quòd uxor vel hæredes occisi per sententiam judicis acquisierint jus ad mulctam in pœnam delicti. *Lug. l. cit. Sporer t. 5. c. 3. à n. 236.*

13. VI. Si læsus vel occisus liberè in pugnam vel duellum consensit, ad nihil tenetur occisor, quia censetur juri suo ad petendam satisfactionem renuntiasse; idem est, si læsus vel occisus sine gravi damno vel infamiâ fugere potuit, sed noluit, volens se defendere; nam quamvis invadens tunc sit verus homicida, non tamen tenetur ad damna ex homicidio secuta, quia occi-

occisus non fugiendo, cum facile posset, in pugnam consensit. Secus, si metu gravis iniuriam vel damni fugere non potuerit; quod si ipse invadens occidatur, ad nihil tenetur invasus, etiam si fugere facile potuerit, licet enim tunc peccet non tantum contra charitatem, ut vult *Molina, Sporer n. 217.* sed etiam contra iustitiam, quia quilibet habet jus ad vitam, neque huic juri renunciare potest, cum non ipse, sed solus Deus sit ejus vitæ dominus; qui nunquam permittit occidere privatam auctoritatem, nisi pro necessaria defensione; sed defensio non est necessaria, ubi quis commodè fugere potest, ergo: non tamen tenetur reparare damna, quia occisus hoc ipso, quod alterum invaserit, in hæc damna consensit, sicut consentit provocans ad duellum. Idem est, si ab alio, quia eum convitio affecisti, vel quia in adulterio deprehendit, impetaris, & fugere non possis, potes te defendere, & si opus sit, occidere, nec teneris ad restitutionem, qui alter injustè te aggreditur, & hoc ipso in periculum consentit. *Sylvest. Less. Bannes 2. 2. q. 64. c. 1. q. 1. Dicast. num. 93.*

VII. Qui in defensione etiam iusta excedit moderamen inculpatæ tutelæ, tenetur ad damnum in illo immoderamine emergens, v.g. Titius Casum per unum vulnus ita læsit, ut amplius nocere non possit, si superaddat secundum, vel ipsam mortem, tenetur ad omne damnum a secundo vulnere vel ipsa morte secutum; tum quia hæc damna causavit per gravem iniuriam; tum quia aggressor, etsi consenserit in pugnam, non tamen in illum excessum: eodem modo provocatus ad duellum, etsi in ip-

14.

ip-

ipsum duellum consentiat, non tamen in hoc ut à provocante contra leges duelli occidatur vel plus æquo lædatur, ideòque sic occidens vel plus æquo lædens tenebitur ad damna inde orta. Nec dicas, eo ipso, quod simpliciter in pugnam vel duellum consentiat, renuntiat juri suo ad petendam satisfactionem, uti dictum est sup. n. 13. nam *re.* renuntiat juri suo pro casu, quo non exceditur moderamen, & nil agitur contra leges pugnae vel duelli *C. Secus N.* Si infans: saltem liberè exponit periculo mortis & damnorum, ergo satis in ea consentit. *re.* Satis consentit, ut peccet *C.* ut resignet juri ad satisfactionem modo jam dicto *N.* Sicut, qui pecuniam minus cautè custodit, exponit quidem eam periculo ablationis, non tamen sic resignat juri, ut auferens non teneatur restituere, ita hic.

15. VIII. Si Cajo suadeas pugnam vel duellum, in quo Cajo læditur vel occiditur, ad nihil teneris Cajo, nisi consilium fuisset fraudulentum, quia liberè consentit: si verò tertius ex tuo consilio invitus & injustè lædatur, mutiletur &c. teneris in defectu principalis resarcire damna, quia causa es, quod hæc injustè & invitus patitur: si te cum Titio pugnantem tertius se pugnae immisceat & lædatur, nec Titius nec tu ad aliquid teneris, quia sponte se periculo exponit; si verò te injustè pugnantem adjuvare & adversarium tuum in tuam gratiam occidere velit, si non contradicas, cum possis, censeris implicite occisionem mandare, quia propter tuam taciturnitatem putat id tibi placere, & ideo movetur ad occidendam in tuam gratiam; ergo teneris ad damna per ipsum illata.

IX. Qui occidit Cajum paulò post morte naturali, vel ex justa judicis sententiâ certò moriturum, etsi sit verus homicida, non tamen tenetur restituere, nisi quanti interfuit eum citiùs esse occisum; si verò occidat Cajum injustè occidendum ab inimico, tenetur ad omne damnum securum. *Ratio est;* quòd in priori casu illa damna absque eo erant justè secutura absque onere restitutionis, in 2do. verò casu erant secutura injustè cum onere restitutionis; qui ergo primò injustè occidit, & ista damna voluntariè causat, tenetur etiam pro iis restituere. Si Cajus ex vulnere accepto à Titio erat certò moriturus; si superaddas aliud, ex quo citiùs moritur, tantùm teneris restituere, quantum nocuit citiùs fuisse occisum, sicut si domui conflagranti & sine spe auxilii certò extinguendæ adjicias ignem; *Ratio est;* quia illa damna antecedenter erant quasi causata, & tua vulneratio etsi injuriòsa sit, novum damnum non causat &c.

X. Confessarius antequam homicidam absolvat, reflectere debet ad sequentia: 17.

Primò, quis occiderit vel mutilarit; nam omnis voluntariè occidens vel mutilans, aut etiam mandando, consulendo, arma præbendo, aliterve cooperans, fit irregularis, & quidem in hac irregularitate ex homicidio voluntario etiam occulto proveniente solus Papa dispensare potest; & qui in irregularitate S. Ordines suscipit, vel in susceptis ministravit, toties quoties novum peccatum mortale admisit; de irregularitate ex professo dicam Cas. 117.

2. *Quis occisus fuerit, an pater, mater, filius vel alia persona proximè conjuncta, est enim*
tunc

tunc speciale peccatum contra pietatem : an Clericus, Episcopus, Archi-Episcopus &c. quia tunc præter speciale peccatum Sacrilegii incurritur et communicatio Papæ reservata.

3. *Quo loco* occisio vel vulneratio facta sit, an in Ecclesia, tunc enim habet speciem Sacrilegii, & si facta est immodica & injuriosa sanguinis effusio, Ecclesia est polluta.

4. An & quot socios ad alium lædendum adhibuerit, nam tot commisit peccata scædali.

5. Quanto tempore alium occidere vel lædere intenderit, quoties intentionem renovavit, toties enim admisit distinctum numero peccatum. *Ratio* horum est, quia Confessarius debet cognoscere numerum & speciem peccatorum, & posse imponere proportionatam pœnitentiam, sed hoc fieri non potest, nisi ad præmissa attendat, ergo.

6. Quamvis verior sit sententia, quod homicida ex justitia nihil teneatur restituere pro vitâ occisi, meritò tamen consulunt DD. ut Confessarius homicidæ imponat opera spiritualia, preces, sacrificia, Eleëmofynas per aliquod annos applicanda animæ occisi, sive ad

hæc ex justitiâ obligetur,
sive ex sola charitate.

